

Uchwała Nr XXII/233/12

Rady Gminy Mrągowo

z dnia 28 grudnia 2012 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii
na lata 2013-2018r. dla Gminy Mrągowo**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591, z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012r. poz. 124, zm. przen. Dz.U. z 2011r. Nr 117 poz. 678)

Rada Gminy Mrągowo uchwala, co następuje :

§ 1

Uchwala się „Gminny program przeciwdziałania narkomanii na lata 2013-2018r. dla Gminy Mrągowo”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Mrągowo.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Sławomir Olender

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XXII/233/12
Rady Gminy Mrągowo
z dnia 28 grudnia 2012r.

GMINA MRĄGOWO

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA GMINY MRĄGOWO NA LATA 2013 - 2018

WSTĘP

Uzależnienie od środków odurzających i substancji psychotropowych to zespół zjawisk psychicznych lub somatycznych wynikających z ich działania na organizm ludzki, charakteryzujący się zmianą zachowania lub innymi reakcjami psychofizycznymi i koniecznością używania stale lub okresowo tych środków lub substancji w celu doznania ich wpływu na psychikę lub dla uniknięcia następstw wywołanych ich brakiem. Na rozwój uzależnienia wpływa wiele czynników, m.in. specyficzne właściwości substancji uzależniającej, fizjologiczne właściwości organizmu (warunkujące szybkość powstawania uzależnienia), cechy osobowości sprzyjające działaniu substancji uzależniającej (bierność, niesamodzielność) i czynniki środowiskowe ułatwiające kontakt z takimi substancjami (słabość więzi rodzinnych, brak perspektyw życiowych, presja grup subkulturowych, rówieśniczych, pochopne zastosowanie leku).

Nadużywanie środków odurzających jest poważnym problemem zarówno dla pojedynczych osób, jak i dla całego społeczeństwa. Narkomania niesie za sobą wielkie ryzyko dla zdrowia publicznego, szczególnie w kontekście chorób zakaźnych tj. HIV, żółtaczek typu B i C, infekcji przenoszonych drogą płciową, gruźlicy. Jest chorobą złożoną, a wiele somatycznych problemów zdrowotnych może mieć skutek śmiertelny, jeśli pozostaną bez leczenia. Narkotyki są już powszechnie używane przez młodych ludzi. Sięgając po nie, młodzież próbuje często pokonać swoją nieśmiałość, oddalić lęk i przywrócić wiarę w siebie.

Ustawodawstwo.

Skala problemów wynikających z uzależnienia od narkotyków jest na tyle duża i poważna, że działania w tym zakresie regulowane są ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. nr 179, poz. 1485 z późn. zm.), która zgodnie z art. 10 ust. 1 nakłada na gminy następujące obowiązki:

1. zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem;
2. udzielania rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
3. prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomagania działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
5. udzielania pomocy społecznej osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Diagnoza problemu narkomanii na terenie gminy Mrągowo.

Podobnie jak to ma miejsce w przypadku problemów alkoholowych, istnieje poważna trudność

w zebraniu danych statystycznych dotyczących problemu uzależnienia od narkotyków. Zgromadzone informacje nie oddają w pełni obrazu występującego na naszym terenie zjawiska narkomanii, ponieważ wspólną cechą charakterystyczną tych zdarzeń jest trudność w ich ujawnianiu (tzw. „zmowa milczenia.”)

1. Dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
Pomoc społeczna udzielana z tytułu uzależnienia od narkotyków stanowi znikomy ułamek.
2. Dane z Punktu Konsultacyjnego

Statystyki dotyczące działania Punktu Konsultacyjnego w latach 2009 – 2012 przedstawia poniższa tabela:

	2009	2010	2011	2012
Liczba osób eksperymentujących lub uzależnionych od narkotyków, które zgłosiły się do Punktu	0	0	0	0
Liczba rodziców lub opiekunów którzy zgłosili się do Punktu	0	0	0	1

Źródło: dane Punktu Konsultacyjnego

W latach 2009-2011 nie odnotowano zgłoszeń związanych z problemem narkotykowym. W roku 2012 zgłoszono jedną osobę. Wniosek: nie zgłaszają się ludzie z problemem narkotykowym po pomoc lub osób uzależnionych nie ma.

3. Dane z Komendy Powiatowej Policji dotyczące przestępstw związanych z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii

Z roku na rok, zwiększa się liczba wykrywanych przestępstw związanych z posiadaniem, udzielaniem i sprzedawaniem środków psychoaktywnych. Z jednej strony, oznacza to zapewne, że poprawia się skuteczność działań Policji, jednak z drugiej strony, istnieje także obawa, że rośnie skala problemu związanego z handlem narkotykami. Niestety, trudno stwierdzić, która z tych hipotez jest właściwa; być może obie są prawdziwe.

Według opinii specjalistów z KPP wzrasta świadomość osób eksperymentujących ze środkami psychoaktywnymi – stosują one coraz skuteczniejsze metody unikania wykrycia procederu handlu i zażywania narkotyków. Trwa ciągła „wojna” Policji ze światkiem dilerów i dystrybutorów środków psychoaktywnych.

Z kolei z informacji uzyskanych badań krajowych i wojewódzkich wynika, że zwiększa się tolerancja społeczna na spożywanie oraz rozpowszechnianie środków psychoaktywnych, zwłaszcza u ludzi młodych.

Kolejnym problemem, z którym muszą się zmierzyć instytucje i osoby zajmujące się profilaktyką narkotykową, są tzw. „dopalacze”. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizując Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podjął działania w tym zakresie, organizując w ramach wczesnej profilaktyki zajęcia dla młodzieży gimnazjalnej i ich rodziców oraz dla nauczycieli szkolenie na temat: *Dopalacze – niewinna zabawa, czy pułapka*.

Pomocy różnego rodzaju dla osób uzależnionych, młodzieży używającej czy eksperymentującej z narkotykami, a także jej rodziców i opiekunów, udzielają instytucje oraz organizacje pozarządowe działające na terenie miasta Mragowa.

Dane badań przeprowadzone przez Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie

Narkotyki i młodzież

Staliśmy się krajem konsumentów narkotyków. Dotąd i tak nie było najgorzej z konsumpcją, ale Polska słynęła głównie jako producent amfetaminy. Tymczasem w ciągu ostatnich czterech lat, popyt na niektóre nielegalne środki odurzające wzrósł ponad dziesięciokrotnie.

Badania przeprowadzone przez Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie wskazują, że około 23% uczniów stołecznych szkół ponadpodstawowych miało kontakt z amfetaminą, a ponad 8% z heroiną. Do tego dochodzi blisko 40% młodocianych mających za sobą doświadczenia z marihuaną. Wiemy, że niektórzy nie zechcą przywiązywać wagi do ostatniej liczby twierdząc, że "marihuana jest relatywnie niegroźna". Niemniej, jest ona nadal środkiem nielegalnym, a wspomniane 40% jest wskaźnikiem pewnej ogólnej tendencji, mówiącej, że w środowiskach młodzieżowych rozpowszechniło się i ciągle rośnie przyzwolenie na używanie nielegalnych narkotyków.

Żyjemy w XXI wieku. Młodzież szkolna staje w obliczu wielu niebezpieczeństw, takich jak narkotyki i papierosy. Niestety te używki są coraz bardziej popularne we wszystkich uczelniach świata. Problem ten dotyczy także naszej szkoły. To koledzy namawiają do tego „pierwszego razu”. Większość z nas robi to dla szpanu, aby nie wyróżniać się z paczki. Uważają, że świadczy to o ich sile charakteru, o akceptacji i podziwie przez innych. Młodzież, jeżeli chodzi o dostępność do narkotyków, określa ją jako łatwą. Co trzeci uczeń ogólniaka wie, gdzie mieszka diler. Uczniowie przyznają, że otrzymują narkotyki od znajomych. Według danych statystycznych, okazjonalnie po narkotyk sięga 37,7 proc. gimnazjalistów. Podobnie jest w szkole średniej. Tu tych, którzy biorą co jakiś czas jest 47,95 proc. Wciąż rośnie grupa tych, którzy biorą regularnie - w gimnazjum to 20,65 proc., a w szkołach średnich to 15,63 proc. uczniów. (*Badania przeprowadzone przez Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie*).

Wyniki ostatnich badań ogólnopolskich i lokalnych sugerują kontynuację wzrostu rozpowszechnienia eksperymentowania z narkotykami i ich okazjonalnego używania wśród młodzieży szkolnej. Nieco mniejszy wzrost niż na poziomie kraju widoczny jest w miejscach gdzie rozpowszechnienie było największe – duże miasta, np. Warszawa. Jednocześnie obserwować można zjawisko dyfuzji zainteresowania narkotykami w miejsca, gdzie nie były popularne – mniejsze miasta, tereny wiejskie. W efekcie w nadchodzących latach można się spodziewać dalszego wzrostu rozpowszechnienia w skali kraju, ale być może o mniejszej dynamice. Liczby potwierdzają fakt, że w grupie problemów społecznych, jakie występują w naszym kraju problemy związane z zażywaniem narkotyków oraz nadużywaniem alkoholu mają szczególne znaczenie w powstawaniu zagrożeń i to zarówno w wymiarze społecznym jak i ekonomicznym. Sytuacje te wymagają systematycznie prowadzonych działań profilaktycznych.

Najlepsze rezultaty przynosi wczesna profilaktyka. Nowoczesne programy profilaktyczne stawiają sobie za cel wyposażenie odbiorców zarówno w wiedzę, jak i w ważne umiejętności psychologiczne oraz postawy umożliwiające skuteczne formułowanie konstruktywnych celów

życiowych, radzenia sobie z problemami i trudnymi sytuacjami.

Problem narkotykowy jak i alkoholowy ma charakter interdyscyplinarny. Znajdować się powinien w sferze zainteresowań różnych służb i instytucji takich jak: lecznictwo, oświata, pomoc społeczna, organizacje pozarządowe, organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości, media. Każda z nich postrzega to zjawisko z innej strony. Dlatego też zasadne jest łączenie doświadczeń, wiedzy, możliwości w celu świadczeniu pomocy oraz promowaniu zdrowego stylu życia, wolnego od nałogów oraz na szerzeniu idei trzeźwości w lokalnym środowisku ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

Gminny Ośrodek Profilaktyki Uzależnień widzi potrzebę zintensyfikowania przedsięwzięć profilaktycznych w naszym środowisku lokalnym. Formy i jakość działań edukacyjno-profilaktycznych wobec dzieci i młodzieży w gm. Mrągowo są istotnym elementem gminnego programu profilaktyki i rozwiązywanie problemów narkotykowych.

Programy profilaktyczne zostały opracowane z myślą o dzieciach i młodzieży, aby rozwijać ich umiejętności radzenia sobie z różnymi trudnymi sytuacjami i problemami, mogącymi sprzyjać sięganiu po alkohol, narkotyki, nikotynę i inne substancje szkodliwe dla zdrowia.

Lista instytucji, organizacji działających w zakresie przeciwdziałania i profilaktyki narkomanii:

1. Instytucje/placówki:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (tworzenie i koordynowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii; organizowanie programów profilaktycznych; koordynacja akcji profilaktycznych, m. in. Szkoły Wczesnej Profilaktyki, udzielanie pomocy osobom uzależnionym od środków psychoaktywnych).
2. Komenda Powiatowa Policji (zwalczanie przestępczości, w tym przestępczości narkotykowej, podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień).
3. Poradnia Zdrowia Psychicznego (konsultacje i leczenie, poradnictwo psychologiczne, psychoterapia indywidualna, diagnostyka psychologiczna).
4. Szkoły i przedszkola (realizacja programów profilaktycznych).
5. Świetlice środowiskowe (organizowanie zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży).

2. Organizacje pozarządowe:

1. Centrum Pomocy Rodzinie-pomoc psychologiczna, prawna i terapeutyczna dla osób uzależnionych i ich rodzin, organizowanie szkoleń i treningów dla dzieci i młodzieży, organizowanie czasu wolnego dla dzieci w ramach pracowni terapii zajęciowej;

GLÓWNE CELE I ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Głównym celem programu jest ograniczenie używania narkotyków oraz ograniczenie jego negatywnych skutków, a także poszerzanie działań edukacyjnych i profilaktycznych w zakresie uzależnień.

Cel ten realizowany będzie w takich obszarach jak :

- profilaktyka
- leczenie, rehabilitacja i ograniczanie szkód zdrowotnych,
- ograniczenie podaży

Adresaci programu

Program skierowany jest do mieszkańców Gminy Mragowo: dzieci i młodzieży, ich rodziców i opiekunów, osób zagrożonych uzależnieniami .

Realizatorzy programu

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 2) Placówki oświatowe: szkoły podstawowe i gimnazja,
- 3) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Szczegółowe cele programu

1. Zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej w zapobieganie używania środków psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.
2. Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem narkotyków i innych środków psychoaktywnych.
3. Budowanie skutecznych form kontroli społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób używających narkotyki.
4. Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii dla osób uzależnionych od narkotyków oraz dla członków ich rodzin.

REALIZACJA PROGRAMU:

Zadanie I: Zmniejszenie rozmiarów aktualnie występujących problemów narkomanii poprzez udzielanie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej osobom uzależnionym i osobom zagrożonym uzależnieniem.

Zwiększenie dostępności terapii i profilaktyki dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin poprzez:

1. ułatwianie osobom uzależnionym dostępu do pomocy profesjonalnych placówek odwykowych i środowisk wzajemnej pomocy,
2. budowanie akceptacji społecznej dla niezbędnych decyzji, które częściowo ograniczają dostępność i zmniejszają swobodę konsumpcji narkotyków,
3. wdrażanie nowoczesnych programów profilaktycznych.

Zadanie II: Ograniczenie negatywnych zjawisk dotyczących rodzin z problemem narkomanii, poprzez udzielanie kompleksowej pomocy psychospołecznej i prawnej.

1. Świadczenie kompleksowej pomocy dla rodzin, w których występuje problem uzależnienia, m.in. poprzez Punkt Konsultacyjny w tym prowadzenie kontaktu indywidualnego;
2. Prowadzenie grup wsparcia dla rodziców, grup wsparcia dla osób eksperymentujących z narkotykami, zajęć edukacyjno – profilaktycznych;

3. Udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży, w szczególności z rodzin dysfunkcyjnych;
4. Realizacja programu edukacyjnego dla dzieci i młodzieży w świetlicach środowiskowych w tym m.in.: douczania, zajęć i treningów integracyjnych, komunikacji interpersonalnej, asertywności, zajęć edukacyjnych z zakresu profilaktyki uzależnień, zajęć sportowo-rekreacyjnych, plastycznych, imprez okolicznościowych oraz dożywiania;
5. Organizacja wypoczynku letniego wraz z programem terapeutycznym dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych.

Zadanie III: Zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień poprzez prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.

1. Prowadzenie działalności edukacyjno-informacyjnej:
 - wspieranie szkół w rozwijaniu działań profilaktycznych, wspieranie programów profilaktycznych w zakresie organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży stanowiących alternatywę wobec używania narkotyków i innych środków psychoaktywnych ,
 - edukacja rodziców i wychowawców w zakresie pomagania młodzieży w utrzymywaniu abstynencji od środków psychoaktywnych ,
 - wspieranie pozaszkolnych programów profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem oraz ich rodziców
 - upowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki narkomanii.
 - wypracowanie wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych racjonalnych postaw wobec narkotyków i innych substancji o działaniu odurzającym poprzez wdrażanie i realizację nowoczesnych programów profilaktycznych.
 - organizowanie alternatywnych miejsc spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży szczególnie z grup podwyższonego ryzyka.
 - organizacja akcji profilaktycznych, skierowanych w szczególności do dzieci i młodzieży, takich jak konkursy, przedstawienia, koncerty i seanse filmowe,
 - wspieranie realizacji działań profilaktycznych i edukacyjnych podejmowanych przez biblioteki wiejskie;
 - zakup literatury z zakresu profilaktyki uzależnień dla biblioteki, szkół i punktu konsultacyjnego;
2. Wspieranie działań podejmowanych przez kluby sportowe i instytucje w zakresie organizacji cyklicznych zajęć sportowo - rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży oraz doposażenie w sprzęt sportowy.
3. Podejmowanie działań służących edukacji publicznej w zakresie problematyki uzależnień;
 - zwiększanie dostępności informacji o działaniach podejmowanych w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień oraz o dostępnej ofercie pomocy na terenie Mrągowa, między innymi poprzez rozpowszechnianie materiałów informacyjnych, spotkania z rodzicami;

- prowadzenie polityki informacyjnej, dotyczącej zagadnień związanych z profilaktyką i uzależnieniem od narkotyków w oparciu o współdziałanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mrągowie z mediami.

Zadanie IV: Wzmacnianie zasobów instytucji publicznych, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, działających w obszarze rozwiązywania problemów narkomanii.

Obszary oddziaływania w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii obejmą:

1. Współdziałanie z Policją mające na celu powstrzymanie takich zjawisk jak narkomania.
2. Współpraca z GOPS w Mrągowie oraz Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych celem rozpoznania osób i rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, narkomanii i przemocy w rodzinie - udzielenia im pomocy psychologicznej i socjalnej.
3. Wspieranie lokalnych inicjatyw i imprez mających odniesienie profilaktyczne.
4. Prowadzenie szeroko rozwiniętej działalności edukacyjnej młodzieży i osób dorosłych.
5. Wspieranie działających na terenie gminy świetlic środowiskowych.
6. Współpraca z mediami

Zadanie V: Wyrównywanie szans osób zagrożonych i dotkniętych wykluczeniem społecznym poprzez działania służące integracji społecznej i zawodowej.

1. Współpraca Gminy Mrągowo z organizacjami pozarządowymi w działaniach na rzecz osób wykluczonych społecznie;
 2. Zapobieganie negatywnym następstwom używania narkotyków i innych środków psychoaktywnych:
- zwiększenie dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy psychologicznej i społecznej.

SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI

Monitorowanie programu będzie polegało na systematycznym zbieraniu i analizowaniu ilościowych i jakościowych informacji dotyczących programu w ujęciu finansowym i rzeczowym poprzez:

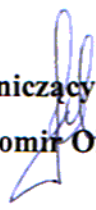
1. Sprawozdania wewnętrzne - merytoryczne i finansowe – kwartalne, półroczne, roczne.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Gminny Program stanowi element realizowanych przez Gminę Mrągowo celów polityki społecznej ujętych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mrągowo.
2. Realizacja niniejszego programu nastąpi poprzez:
 - a/ zlecenie realizacji zadań wybranym podmiotom,
 - b/ nadzór nad realizacją zleconych zadań,
 - c/ tworzenie bazy merytorycznej, organizacyjnej i materialnej niezbędnej do realizacji programu.

3. Na realizację zadań ujętych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2013-2018r dla Gminy Mrągowo planuje się przeznaczyć środki z dochodów z opłat za zezwolenia wydawane na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży na podstawie art.18 i 18¹ ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2007r. Nr 70 poz. 473 z późn. zm.).

4. Realizacja i finansowanie zadań ujętych w planie Finansowym Wydatków na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii przebiegać będzie łącznie i stanowi element realizowanego Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Mrągowo prowadzonego przez Koordynator ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Przewodniczący Rady Gminy

Sławomir Olender